

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opera S. Matris Teresae De Iesu Carmelitarum Discalceatorum et Discalceatarum Fundatricis

In duas partes distincta

Teresa <de Jesús>

Coloniae Agrippinae, Anno MDCXXVI [erschienen] M.DC.XXVII.

Cap. XIX. Agitur de fundatione monasterij B. Virginis annuntiatae, quae
Albae Tormesiae anno M.D.LXXI. peracta est.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37974

non habenda, parum situm est: imò verò volupe nobis esse de-
 beri, cum tali in domo habitamus, è qua semper nos possunt expelle-
 re: propterea recordemur, ipsum mundi Dominum nullam do-
 mum propriam aut stabilem habuisse. Quin hoc ipsum, nimirum in
 domo non propria habitare, adhuc aliàs quidem nobis contigit (vti
 in his ipsius foundationibus colligere est:) in veritate tamen dicere pos-
 sum, nunquam me Montalem vidisse, quæ hoc grauati ferret, aut
 propterea turbaretur. Det illius Maiestas, ne per infinitam ipsius
 caritatem & misericordiam, æterna nobis habitacula & domus de-
 bet. Amen.

CAPVT XIX.

AGITVR DE FVNDATIONE CONVENTVS IN ALBA

Tomasia, qui ab Annuntiatâ Deipara nomen sortitus est, & anno

M. D. LXXI. fundatus.

VI duo effluerant à peracta Salmanticensis Conuentus in om-
 nium Sanctorum festo foundatione menses, cum litteris & pre-
 cibus Quæstoris Ducis Albani, eiusque vxoris instantissimè
 rogata, vt & Albæ conuenrum constituerem. Ceterum in hanc
 sedem non vsque adeò propendebam, quòd, cum opidum per-
 egruum sit, certis illa redditibus stabilienda videretur: ego verò male-
 bant, sine vllis omnino redditibus fundaretur. P. F. Dominicus Banne-
 rus, qui meus tum Confessarius erat, & cuius sub harum fundatio-
 nis principium mentionem feci, quemque tunc Salmanticæ agere
 curtigerat, me reprehendit, dicens, cum Concilium Tridentinum re-
 ditibus stabiles monasterijs possidere concederet, nefas esse cuiusdam
 fundationem conuentus illam ob causam intermittere: & me rem nò
 intelligere neque enim, etsi dotatus esset prouentibus, eo minùs quæ in-
 eo degunt, monachas & paupertatem posse colere, & ad perfectionem
 aspirare.

*Reditus sta-
 biles mona-
 sterijs per
 Concil.
 Tridenti-
 num conce-
 duntur.*

Antequam vero vltius prosequar, dicam, quænam & qualis ipsa
 fuerit fundatrix, & quibus ad conuentum hunc fundandum modis
 Domino inducta sit. Teresa Laizia, huius Monasterij Albani ab An-
 nuntiatione B. Virginis denominati, fundatrix, nobilibus prognata c-
 rat parentibus & sanguine illustri hi, quòd opes & facultates non res-
 ponderent per omnia sanguinis & generis dignitati, habitabant in
 Tordillos, cui Tordillos nomen, duabus circiter leucis Alba distante. Res
 illi misera est, quod, cum mundi huius res tantam includant vani-
 tatem & pompam, viri nobiles solitudinem illam doctrinæ, & aliarum
 S. Mariæ Teresa Opera. Ecc multarum

multarum rerum, quarum adminiculo animæ illuminari possunt, quæ in parvis illis pagis & opidis habetur, pati malint, quàm ut vel agros punctorum suorum, quæ id (quod ipsi honorem vocant) secum amittant. Cum ergo iam quatuor hi filias haberent, cum Teresia in lucem prodiret, illius natiuitas parentibus non vique adeo grata fuit, videntibus rursus sibi filiam nasci. Misera sanè & deploranda res, homines, cum non intelligant, quid sibi sit melius (utpote qui Deum iudicia ignorant, nescis & ignari magnorum illorum bonorum quæ per filias obtingere queunt, & contra malorum ingentium quæ ad ipsos ipsi possunt filij) nolle tamen id committere ei qui omnia nouit & creat; imò verò sese quodammodo enecare per id, quod ipsi adhibere deberet gaudium, tamquam si fidem soporata aut emortuam haberent; considerationem quoque ulterius non extendere, nec denique recordari, Deum esse qui hæc omnia disponit & ordinat, quò omnes rerum euentus ac successus illius dispositioni committant: & licet adedò cæcutiant ut hoc non faciant, insignis tamen & non toleranda ignorantia est, quod non videant, quàm hæc ipsorum anxietas & sollicitudo parum proficit. Quàm, ô Deus bone, aliter & melius has ignorantias intelligemus in die illa, qua omnium harum rerum veritas patecet & scietur! & quor tunc patres ad infernum se demerari videbunt, eò quòd filios habuerint; & quot è contra matres carissimas donatas, per & propter filias!

Hominum sollicita anxietas in rerum euentibus carpitur.

Puella triuana loquitur.

Ut verò cæptæ narrationis filum resumam, ita se parentes in puellam hanc gessere, satis ut ostenderent, parum se de ipsius vitæ laborare: etenim non nisi tertio à natiuitate die, solam illam in cubiliam gientem iam inde ab aurora in vesperam reliquere, nullus ut eius memoriam aut curam haberet. Hoc quidem bene fecere, quod eam recte editam à Sacerdote baptismi vndis ablui iusserint. Ergo mulier quædam cui puella concredita erat, circa vesperam, cum compertum haberet, quàm proli parum cautum esset, in conclaue irruit, coram impio-ctura vtrum nondum exspirasset, quam & aliæ quædam personæ, quæ propterperam visitatum venerant comitabantur, quæ testes sunt eius quod iam referam. Hæc ergo pupam in vlnas accipiens, quæteretibus quatitabunda ac lacrymola voce cepit, *Christiana ne es, filia?* de hac crudelitate in ipsam ut Christianam quodammodo conquesta. Infans illa amplius verbum protulit, donec statam loquendi in pueris relictam ætatem nata esset. Quor quot hanc vocem audiebant, summo repletum sunt stupore: & eo factum, ut ex eo tempore erga eam mater videntius cepit affici, & eam cariorem habere, diceretque idem

vnum hoc à Deo se exposcere, eatenus vt se in vita seruaret, quò cerne-
 re liceret, quid puellæ huic futurum esset. Vnde eam parentes quàm
 honestissimè educarunt, quidquid pium & virtuolum esset, eam edo-
 cuites. Iam nubilem collocare in matrimonio dum voluit, refragari
 Teresæ inuito, & hunc suscipere statum nolle, donec cognito, Fran-
 cis Velascium (etenim & hic, vt pote maritus eius, domus huius
 traditor exstitit) suas ambire nuptias, ad matrimonium (dummodo
 cum illo id contraheret, etsi antea de facie inuiso) animum mox appli-
 cuit. At vidit Dominus hoc ita expedire & conuenire, vt bonum hoc
 opus quod ambo ad eius Maiestatis obsequium præstitere, hac ratione
 executioni mandaretur. Nam, vt taceam quòd vir opibus & virtute
 commendabilis sit, ita erga vxorem is suam afficitur, ei vt in omnibus
 complacere studeat, & non immerito: quidquid enim in coniugata de-
 siderari & optari potest, id ei Dominus quàm abundantissimè contulit.
 Nam, vt de magna illius circa rem familiarem cura, & familiæ regendæ
 perita nihil dicam, tanta enituit honestate, vt, cum maritus Albam vn-
 de erat oriundus, ipsam duxisset, & Ducis Albani metatores illius in do-
 mo inueni cuiusdam Equiti domicilium assignassent, ita propterea sit in-
 dignata, vt abhorrere Albanos omnes cepit. Nam quod ipsa iuuen-
 tula esset, & forma satis liberali, adolescens ille eius pudicitiam tenta-
 uit, quæ nisi honesta & casta fuisset, forsitan illius libidini assensisset, adeo
 illi cer vehemener cacodæmon hunc ad illam sollicitandam impelle-
 bat. Hoc illa comperto, marito tamen suo nihil significans, apud eum
 se abscondit, inde vt sese alio transferret, cui is morem gerens Salmanticam cū
 sua familia commigravit, ibique valdè feliciter, ac iucundè vixit, ac plu-
 rimum rerum temporalium commodis affluens; eo namque illic munere
 frangebatur, omnes vt ipsam complecti & qua possent gratificari, & fo-
 rare gelirent. Hanc tamen illorum quietem anxia illa cura turbabat,
 quòd fortunarum suarum hæredem prolem non haberent, quam Tere-
 sæ summis à Deo precibus contendit, vnde etiam varijs pietatis obse-
 quijs illam hanc in causam assumptis demulcere satagebat. Sobolem
 vtrè vt desideraret, non alia eam impellebat ratio quàm vt, se vita defun-
 cta, hæres superesset qui suo nomine ac veluti loco Maiestatem illius
 continenter laudaret, durum namque & graue ei videbatur: quod ini-
 què & genus suum deficeret, & post mortem suam non haberet,
 cui illius Maiestatem coleret. Vnde etiam mihi exinde retulit, numquã
 in prole peteda aliud quid, quàm dixi, spectasse. Et sanè scio illã minimè
 curare, est nãq; mulier veritatis amantissima, & tot Christianis virtuti-
 bus vt religione adeo insignis (vti iamã dixi) vt, dum opera eius & ani-
 mæ, adeo eum omnibus placere, & multũ vniquã tẽpus bene impendere

Ecc 1

negli-

negligentis, statū confidero, sēpē Dei dilaudandi occasionem habere.

Hoc ergo desiderium cū multis annis ei duraret, & Sanctus Apostolum Andream patrociniō suo fecundare steriles uteros dicitur, miro atque inflammato erga eum studio rapi, eique suam vitam orbitem commendare cepit. Post multas ergo preces & Deo diu obsequia, cū nocte quadam in lecto iaceret, facta ad eam visio est: *Noli velle prolem: nam condemnaberis.* Vnde ipsa quidē percussa & confusa pe facta fuit: at non propterea prolem desiderare desijt: quod et videtur, cū tam bono in ea desideranda sine moueretur, minimē se detrahendam vnde vltiū in prole à Deo roganda progressa est, & singula quodā cultu Apostolū Andream colere cepit. Quare quadā vice cū ipsum desiderium haberet, illi vigilanti ne an dormienti incertum prolata visio est: sed tamen à Deo illam venisse nouit, ex eo qui secum

*S. Andreas
Apostolus
apparet mihi
libri cuiusdam
prolem pe-
nitenti.*

uentu. Versari sibi quadam in domo videbatur, sub cuius arce peticu puteū cernere se putabat: haud procul in devernātissimū conueniatu prātū, candidis persusū floribus, ad eod quidē elegantibus, similibusque disse se: nō meminisset; & quo elegantia illorū modo explicaretur, nō ret. Puteo adstantem Apostolū vidit Andream, forma venerabiliorē cora, vt magna illius aspectus videntem voluptate perfunderet, mox audijt: *Longē alij hi sunt liberi, quam quales exposcū.* Voluisset quidem se, ea quam hoc in loco percipiebat voluptatem, diuturnior fructu finem habuisset: sed longior non fuit. Esto apparenis Sanctus monachus indicasset, facilē tamen ipsa intellexit, Apostolum Andream fuisse hanc, Deum velle monasterium vt constitueret. vnde collegit visionem hanc non minū intellectualem, quā imaginariā esse, nec pbantasma, nec illusionem diabolicam existitisse. Non pbantasma, liquet ē magno quem peperit effectu. Nam post illam visionis illi sobolis habendā desiderium abiit; & ita certo sibi per hanc Dei voluntatem esse, vt illam exinde nec petierit amplius, desiderari. Vnde cogitare secum cepit, quo Dei voluntatem executioni mandare posset. Non item illusionem diabolicam patet quoque ex effectu qui hinc secutus est: quod enim à cetero monē proficiscitur non potest tale canari bonum, quale est monasterium illud iam constructum esse, in quo tam singulare obsequium praestatur. Tum etiam quod sexennio & amplius quā monasterium fundaretur, hac visio contigerit: etenim huiusmodi euentus diabolus praenosse nequit.

Hac illa visione consternata, agere cum marito cepit, eam sibi rem datur omnium Deus negasset, videri oportere se pro ac dignum Deo opus facturos, si suis ē facultatibus Monasterium

monasterium erigerent. Nec abnuit pio coniugis studio mar-
 itatis (quod etiam pius esset, & uxori morem gerere studeret) &
 deliberare secum cœpere, quoniam potissimum in loco ipsum con-
 darent. Illa in natali suo solo id erigi cupiebat; verum ipse, varijs
 allegarijs impedimentis, hoc illud loco erigi, minime consenta-
 reum fore assererat, & ab hoc ipsam proposito diuertere studebat.
 Hæc dum agitant, ipsa Dux Albana Velascium ad se euocat: ad
 quam cum venisset, suadet vt Albam cum familia sua commigraret,
 sibi ibi functurus magistratu, quem sua in familia ei dare decreuerat. Is
 cum ad Ducem venisset, visurus quod illa munus ei vellet concre-
 dere, & ipsam conuenisset: ab eodem non abhorruit, esto tam id com-
 pendiosum non esset: atque illud quo Salmantica fungebatur. Hoc cogi-
 tato, coniux contristata est, quod d(vti dixi) ab opido illo esset alienior:
 ac arduo & certior facta, nullos palatinos apud se posthac hospitatu-
 ros, non nihil placari cepit. esto non vsque adeo contenta foret,
 quod Salmantica libentiùs & magis secundum desiderium habitaret.
 Velascius ergo cum ad des coemisset, ipsam per litteras eodem inuitauit.
 Venit illa quidem, esto non libenter & inuita: magis verò abhorruit,
 cum vidit domû à marito coemptam, licet enim optimo sita esset loco,
 & satis ampla, paucis tamen illa distincta erat cubiculis, vnde prima
 nocte satis malè contenta fuit. Vt ergo postera luce primùm in aream
 descendit, & porticum, & sub ea puteum conspexit, statim animo re-
 curtebat, hunc ipsum sanè esse locum, quem per visum iam antè, An-
 draea Apostolo sibi apparente, conspexit: vidit inquam locum, non ra-
 men Apostolum, nec pratum, nec flores, esto & hunc & hæc, illa ima-
 ginationi suæ optimè impressa & haberet tunc, & etiam modò habeat.
 Vitis his non mediocriter obstupuit, & simul apud se statuit, isthoc loci
 monasterium constituere. Atq; exinde Albana ei commutatio volupta-
 ti esse & placere capit, nunquam inde recedere statuens. Vnde & con-
 iugis comparant ædes, vsq; dum monasterij quod moliebantur, ter-
 mini satis ampli & lati forent. Cogitabat autè secum ipsa identidem, at-
 que anxia animo versabat, cuiusnam potissimû instituti moniales illuc
 inuoceret: volebat enim eas & numero pauciores esse, & studiosissimas
 solitudinis sectatrices. Hac ipsa de re cum duobus diuersorû Ordinum
 Sodalibus communicauit, viris bonis ijsq; doctis. Hi satius asserbant
 fore suas in alia piæ caritatis opera, facultates impendere; quod maxi-
 ma Monialium pars suo statu vix esset contenta, & alijs parui momen-
 tationibus allatis. quod enim cacodæmonem opus hoc malè habe-
 ret, hinc ipsum disturbare omnimodis satagebat: vnde, quæ ipsi asser-
 bant argumenta, & in contrarium rationes, ei vt placerent & commoda
 videren-

viderentur, effecit. quare cū hoc ei opus hi dissuasissent, & diabolum ad huc magis in illo dissuadendo instaret, timere & turbari cepit, & ad monasterio fundando fieri alienior. quem ipsa animum suum etiam merito communicauit. Visum proinde illis, cū huiusmodi vici id dissuaderent, ipsorumque intentio esset, Deo gratissimum obsequium prebere ab hoc proposito animum diuertere. Vnde in eam venere sententiam, vt potissima fortunarum parte in dotem patrueli, quæ Teresa habebat sororis, quam carissimam habebat, filio, Velatij consobrinam deditur tradita, reliquam in mutuum animarum posthanc vitam subsidium ad ipsius operibus dedicarent: quod patruelis ille, adolescens esset bonæ pietatis, & satis muenis. Id quidē vtriq; summo opere placuit, & ipsius patri consenti effecere suo tempore decreuerunt. Sed, cū Dominus longè illud facere constituisset, ipsorum propositum parū profuit & prope nauauit: nā vix deni & quini effluxere ab hoc proposito dies, cū primo ille in graue ad eō derepente incidit agitudine, vt ex ea non multo post exiit: cū ad Dominū migrarit. Mors hæc ipsā cū nō mediocriter tempore ac timore cōpleuisset, simul animo recogitare cepit: vt Ionæ propheta vlticem Dei manū sensit, q̄ illius esset, iussis oblectatus, nō sibi sibi Deo vindicante carissimū hunc nepotē morte sublatum, quod beuina exequi munera neglexisset, & illi dare vellet quæ Deo antè deducere decreuerat. quæ illi opinio hinc insedit. Ex illo tempore se stituit, nulla de causa monasterij fundationem intermittere, quæ voluntas marito eius insedit, etsi quomodo illam opere perficeret, profusus ignoraret. Illi, namq; Deus inspirare & suggerere videbatur id, quod hodie peractum viderunt: illi vero quibus ipsa rem significabat, & quæle Monasterium vellet, describere, ipsam ridebant, quod quæ ipsa vellet, nusquam habituram illam dicerent: & in primis Confessarius quodam ex ordine Sancti Francisci, vir doctus & magni nominis. vnde quæ non mediocriter est contristata. Cū verò contigisset Sacerdotem hunc aliō foras proficisci, & multis coram de monasterijs his B. Virginis de Monte Carmelo, quæ hinc inde tum fundabantur, inaudisset, omniaque eorum instituta accurate per se ipse inquisisset, Albam reuertens eas illi se reperisse significat monachas, quas ad eō sollicitè quaerere quare iam Monasterium quod volebat, & quomodo cumque vellet, conderet. Cuncta ex ordine quæ audierat, ei retulit, & suasse, vt metua hac ipsa de re ageret, vti etiam fecit.

Multum verò laboris & molestiæ in cum ipsis paciscendo & disputando subiimus. eius namq; semper sui sententiæ, vt ijs monasterijs quæ piorum elemosynis non victitaret, abunde necessaria omnia suppeditanda dicerem, ne quid à consanguineis aut alio quopiam Meo

de necessitate premente postulare cogentur, sed ad victum & vestimenta necessaria omnia, domi ijs darentur, infirmæ verò & ægræ bene haberentur. nam è necessariorum defectu multa sequi solent in commoda & inconuenientia. Et certè, ad multa monasteria facultatibus annuis redditibus non dotata, construenda, numquam mihi animus in fiducia in Deum deest: certa quippe sum, numquam ipsum illis deturum, aut necessaria non daturum: vt verò eisdem prouentus, & qui modicos, assignari patiar, numquam animum habeo: imò verò eodem mallem non fundari.

Tandem rationi & æquitati accedentes, sufficientes pro numero Monachorum redditus nobis assignarunt; & (quo nomine plurimum illis debeo) sua excessere domo, quò nobis eam cederent, & ipsi in aliam satis in commodam commigrarunt. Die itaque Apostoli Pauli conversioni sacro, anno M. D. LXXI. ad gloriam Dei, Sanctissimum Altissimi sacramentum hæc illatum est, & peracta frudatio: quo in loco optime diuinæ Maiestati seruitur: det ipse, vt hocce eius obsequium semper maius & maius fieri possit.

Particularia quædam de nonnullis horum monasteriorum monialibus referre quidem ceperam, rata tum temporis cum hæc ipsa in alio manus venirent, & passim legerentur, illas, quæ modò in viuis sunt Moniales, mortuas futuras: tum etiam, vt quæ post venturæ sunt, ad bona hæc principia vltimò producenda animarentur: at postea mihi viuum est, non defuturum aliquem, qui meliùs, & particularius, nec tali cum meru, qualem ipsa habui, id præstet: cum illos me horum participem esse, arbitratus existimem: vnde etiam multa scribere omisi, quæ non vidit & cognouit, non potest ea ceu miraculosa (sunt quippe admodum supernaturalia) non habere, horum nulla hic referre volui, vt nec illarum, quæ ad oculum & manifestè patuit, illarum per preces Dominum fecisse. Vereor sanè & dubito, ne in annorum, quibus monasteria recondita sunt, assignatione aliquando errem, tametsi omni qua pollicem diligenter eorum meminisse allaborem, at, quia parum id refert, & vltima facile is emendari error potest, pono eos, quàm possum proximè verum recordari. Si quis verò in his intercurrat error, modicum sanè adnotationem id erit.

CAPVT XX.

DE FVNDATIONE CONVENTVS SEGOBIENSIS, à glorioso Iosepho cognominati, qui anno M. D. LXXIII. est erectus.

Am supra commemoravi, me, postquam Salmanticensem & Albanam domos fundasè, & antè quàm Salmaticæ Moniales aedes proprias haberet, à P. Pe-

*S. Mator
sua mona-
stera vult
sinare-
diisibus
stabiliri,
aut eū suffi-
cientibus.*

*Cum suarū
monialium
laudes scri-
bere nolis,*